

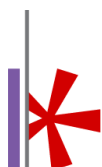
Normativa

Tema 3

Operacions sospitoses d'abús en el mercat de valors de CaixaBank

ÍNDEX

MARC DE REFERÈNCIA	3
INTRODUCCIÓ	3
OPERACIONS QUE CAL VIGILAR I CRITERI	4
INFORMACIÓ QUE S'HA DE COMUNICAR	5
GUARDAR SILENCI	5
EXEMPLES D'OPERACIONS SOSPITUSES	6
INTRODUCCIÓ	6
CAS 1: EL CLIENT NOU	7
CAS 2: EL COMPORTAMENT INVERSOR	8
CAS 3: EL COMPORTAMENT INVERSOR I NOTÍCIES RELLEVANTS	10
CAS 4: RELACIONS PROFESSIONALS, FAMILIARS I AMICS	11
CAS 5: L'EXPERT EN BORSA	13
CAS 6: L'EMPLEAT DE L'ENTITAT INVOLUCRAT	14
RESUM	15

MARC DE REFERÈNCIA

INTRODUCCIÓ

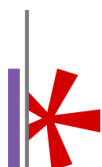
La Llei 24/1988, de 28 de juliol, del Mercat de Valors, (LMV) (el 13-11-2015 va entrar en vigor el Reial decret legislatiu 4/2015, de 23 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei del Mercat de Valors, que l'actualitza) estableix l'obligació de les entitats de comunicar a la Comissió Nacional del Mercat de Valors (CNMV) les operacions sospitoses de constituir abús de mercat en el Mercat de Valors.

La CNMV va publicar una guia sobre criteris de detecció i comunicació d'operacions sospitoses amb l'objectiu de "facilitar, aclarir i fomentar l'observança de l'obligació legal de comunicació". CaixaBank ha recollit també aquest conjunt d'obligacions en el seu Reglament Intern de Conducta en l'Àmbit del Mercat de Valors (en endavant, "RIC"). El RIC, així com el seu desenvolupament i els criteris de la CNMV, estan a la vostra disposició al web de l'Àrea de Compliment Normatiu.

És important destacar que com a conseqüència d'aquesta normativa, els empleats que tinguin coneixement d'una operació que pugui ser qualificada com a sospitosa, **ho hauran de comunicar a l'Àrea de Compliment Normatiu**, a través del seu immediat superior o bé directament, segons el cas. En qualsevol cas, per raons d'eficiència es recomana fer-ho a través del superior.

L'objectiu de la CNMV és **reduir la utilització d'informació privilegiada** en els mercats, perquè el seu ús és percebut pels inversors i els emissors com una falta d'integritat dels agents que participen en aquests mercats.

És important recordar que l'ús d'**informació privilegiada** pels agents dels mercats n'afecta la integritat i la possibilitat de competir amb altres mercats europeus per captar inversors i emissors.

OPERACIONS QUE CAL VIGILAR I CRITERI

La CNMV tracta d'ampliar la informació rebuda en matèria d'abús de mercat, però en aquesta iniciativa són sobretot les persones en contacte amb els clients les que han de remetre informació de l'operativa dels clients, perquè només ells disposen d'aquesta informació i poden visualitzar en la seva operativa que s'estan realitzant operacions de possible abús de mercat.

En concret, cal posar especial atenció en les operacions sospitoses que realitzin els clients sobre els valors o instruments financers següents que presentem a continuació:

- Primer: accions que cotitzin en borsa.
- Segon: quotes participatives.
- Tercer: obligacions o bons, d'empreses públiques o privades, que cotitzin en mercats regulats.
- Quart: opcions o futurs (*warrants*) sobre accions que cotitzin en borsa.
- Cinquè: participacions en fons d'inversió cotitzats o en fons d'inversió lliures (d'alt risc).
- Sisè: accions de Societats d'Inversió de Capital Variable (o SICAV).

Cal tenir en compte que no existeix una llista exhaustiva d'operacions sospitoses. Tant els indicis proporcionats per la CNMV com el catàleg d'operacions sospitoses descrit en la unitat 2 sobre la base d'aquests indicis, són mers exemples de pràctiques susceptibles de ser sospitoses de constituir abús de mercat, la qual cosa no vol dir que no puguin existir altres pràctiques diferents que puguin configurar-se com a abús de mercat. Davant qualsevol pràctica sospitosa, encara que no es trobi inclosa entre els exemples descrits, cal acudir a la Unitat de Compliment Normatiu de l'entitat.

La pràctica i el coneixement que la Unitat ha anat desenvolupant en el dia a dia i l'aplicació del sentit comú constitueixen el millor mitjà per contribuir a la detecció d'operacions sospitoses. En tot cas, davant qualsevol dubte, és necessari que acudeixi a la Unitat de Compliment Normatiu de l'entitat.

És important recordar que el sentit comú i el seu coneixement i experiència en la pràctica quotidiana de les operacions de la seva sucursal constitueixen la millor arma en la detecció d'operacions sospitoses de constituir abús de mercat.

La llista d'operacions que es descriuen en la unitat 2 i els criteris que es faciliten li ajudaran en aquesta tasca.

INFORMACIÓ QUE S'HA DE COMUNICAR

En cas que detecti alguna de les operacions descrites, haurà de facilitar a la Unitat de Compliment Normatiu de l'entitat la informació següent i tota aquella altra informació que aquesta unitat li requereixi.

La informació que s'ha de presentar és la següent:

- Primer: la descripció de l'operació, incloent-hi el tipus d'ordre.
- Segon: els motius que li fan sospitar.
- Tercer: els mitjans d'identificació de les persones per compte de les quals s'haguessin realitzat les operacions i, si s'escau, d'altres persones implicades en les operacions.
- Quart: qualsevol altra informació que consideri important relativa a l'operació sospitosa.

GUARDAR SILENCI

És important recordar que l'entitat financera està obligada a **guardar silenci** sobre la comunicació d'operacions sospitoses.

Per tant, no ha d'informar al seu client que alguna o algunes de les operacions realitzades per ell són susceptibles de ser comunicades a la CNMV com a operació sospitosa d'abús de mercat.

D'altra banda, també cal destacar que, en cap cas, ni vostè ni cap dels empleats de l'entitat hauran d'informar els seus clients que alguna o algunes de les operacions realitzades per ells són susceptibles de ser comunicades a la CNMV com a operació sospitosa d'abús de mercat.

La comunicació de bona fe no podrà implicar responsabilitat de cap classe ni suposarà una infracció de les prohibicions de revelació d'informació en virtut de contractes o de disposicions legals, reglamentàries o administratives.

És a dir, que si vostè comunica de bona fe una operació sospitosa no estarà infringint cap contracte ni disposició legal referent a la no comunicació d'informació.

La pròpia Llei del Mercat de Valors proporciona una salvaguarda addicional si es decideix comunicar una operació sospitosa, atès que la identitat de l'entitat que efectui la comunicació d'operació sospitosa estarà subjecta al secret professional establert en la Llei del Mercat de Valors. Amb això es vol garantir que les entitats no es vegin perjudicades en la relació amb els seus clients pel fet de complir amb l'obligació legal de comunicació d'operacions sospitoses.

EXEMPLES D'OPERACIONS SOSPITUSES

INTRODUCCIÓ

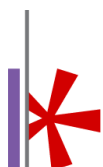
En el bloc següent es plantegen diferents exemples d'operacions que poden ser susceptibles de ser considerades Operacions Sospitoses d'Abús de Mercat.

En qualsevol cas, és convenient fer la valoració de l'operació en funció dels punts següents:

- Primer: coneixement del client.
- Segon: operativa habitual del client.
- Tercer: circumstàncies.
- Quart: context de cada cas.

Sempre que sorgeixin dubtes sobre l'existència d'un possible abús de mercat s'haurà de posar l'operació en coneixement de la Unitat de Compliment Normatiu de l'entitat.

És important destacar que quan detecti alguna de les situacions sospitoses que es descriuran en aquest mateix bloc, vostè s'haurà de posar en contacte immediatament amb la Unitat de Compliment Normatiu de l'entitat. En qualsevol cas, per raons d'eficiència es recomana fer-ho a través del seu superior immediat o bé directament, segons el cas.

CAS 1: EL CLIENT NOU

Fa uns dies va venir un client que té un petit comerç a prop de l'Oficina, i ens ha presentat un amic seu que té una gasolinera a la capital.

Aquest amic obre un compte amb nosaltres, ens ingressa efectiu i xecs i, de manera immediata i urgent, fins i tot en alguns moments agressiva, ens demana que fem una compra de valors d'una determinada societat que cotitza en borsa per un import significatiu de 60.000 EUR.

El nostre client insisteix també en fer la compra pel mateix valor pel saldo del compte corrent i també pel saldo no disposat del compte de crèdit que manté amb nosaltres (en total uns 50.000 EUR).

A més, el nou client insisteix que la compra d'aquests valors es faci a última hora del matí, però abans de les 13,30 hores.

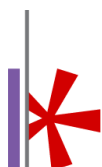
CONCLUSIÓ:

El cas que acabem de presentar pot ser una operació sospitosa d'abús de mercat.

El comportament habitual del nostre client comerciant no indica fins al moment compres de valors urgents. La presència d'un nou client, les seves ordres urgents, l'import significatiu i l'hora concreta de compra dels valors, poden indicar una operació sospitosa.

És important remarcar que quan detecti alguna situació semblant, l'haurà de comunicar a l'Àrea de Compliment Normatiu, a través del seu superior immediat o bé directament, segons el cas.

En qualsevol cas, per raons d'eficiència es recomana fer-ho a través del superior immediat.

CAS 2: EL COMPORTAMENT INVERSOR

Tenim un client que té tres supermercats de proximitat a la ciutat. Té bastant volum de negoci amb l'Oficina. Ja ha pagat els préstecs hipotecaris de dos locals i té una quantitat important (prop de 250.000 EUR) en dipòsits a termini, fons de renda fixa i comptes a la vista.

És un inversor molt conservador.

Mai ha tingut cartera de valors de renda variable. En ocasions li hem ofert productes més agressius, per exemple: Oferta Pública de Venda (o OPV), Fons de Renda Variable, productes estructurats, etc., i sempre ens ha dit que el que busca sobretot és seguretat.

Fa temps ens va dir que tenia un nebot en un banc d'inversió americà i que sempre li està dient que inverteixi amb ell en productes de més rendibilitat. Fins ara mai no ho havia volgut fer.

Un dia ve a l'oficina una mica nerviós i ens diu que cancel·lem els dipòsits, venguem participacions dels seus fons i ho invertim tot en accions de la Societat ENTRA INDÚSTRIES, una empresa que cotitza en borsa i que es dedica a la fabricació de maquinària de neteja industrial.

Li preguntem la raó i diu amb evasives que bé... que amb els interessos tan baixos vol fer alguna inversió de més rendibilitat i que ha llegit que aquesta empresa va bé... El client no escolta els nostres consells sobre la diversificació de les inversions. Tampoc no té massa interès en fixar un preu determinat de compra.

Davant la seva insistència, fem la compra de les accions aquest mateix dia, al seu valor de cotització: concretament a 7,60 EUR per acció.

Uns dies després, llegim a la premsa que un grup inversor format per competidors i societats de capital de risc ha llançat una Oferta Pública d'Adquisició (OPA) a ENTRA INDÚSTRIES per un import d'11,50 EUR/acció.

Just en aquest moment entra el nostre client a l'oficina i ens dóna l'ordre d'anar a l'OPA a aquest preu.

CONCLUSIÓ:

En relació al cas que acabem de presentar podem dir que l'operació sol·licitada pel client i el seu comportament inversor són considerablement diferents respecte

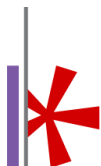
a la seva manera d'actuar en èpoques passades (tipus de valor, quantitat invertida, mida de l'ordre o durada de la inversió).

A continuació et presentem dos tipus de situacions que convé vigilar:

- Primera situació: un client que fins a aquest moment havia invertit exclusivament en fons o en diferents valors, ven tots els valors o instruments financers i amb els diners resultants adquireix un valor determinat.
- Segona situació: un client que fins a aquest moment mantenia els valors durant llargs períodes de temps, fa una compra d'un determinat valor pocs dies abans d'un fet o una notícia rellevant i el ven immediatament després.

És important remarcar que quan detecti alguna situació semblant, l'haurà de comunicar a l'Àrea de Compliment Normatiu, a través del seu superior immediat o bé directament, segons el cas.

En qualsevol cas, per raons d'eficiència es recomana fer-ho a través del superior immediat.

CAS 3: EL COMPORTAMENT INVERSOR I NOTÍCIES RELLEVANTS

Tenim un client que té una gestoria administrativa i que normalment és una persona amb un comportament tranquil i afable.

A l'Oficina té diferents posicions d'inversions, totes de renda fixa: dipòsits, bons de l'Estat, etc.

Un dia truca per telèfon a última hora del matí i, alterat, demana que ho cancel·lem tot i li comprem accions de l'empresa MEDICONSA, una societat farmacèutica que cotitza en borsa.

El client, amb una actitud vehement, diu que vol comprar les accions abans del tancament del mercat. Pel que fa a les preguntes sobre el preu que s'ha de fixar en l'ordre, respon amb insistència i urgència: tant me fa, tant me fa!

Finalment, comprem les accions per la quantitat disponible al seu preu de cotització.

Dies després ens assabentem que MEDICONSA anuncia un nou medicament contra l'asma i les seves accions pràcticament es dupliquen.

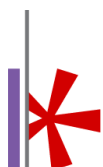
CONCLUSIÓ:

Com hem pogut veure en el cas que s'ha exposat, els canvis de comportament inversor i d'actitud del client, units a la urgència i la pressa en l'execució de l'ordre, sense importar el preu, sense fer consultes sobre l'evolució de l'empresa, etc., poden constituir una operació sospitosa.

El fet que dies després es produeixi una notícia rellevant relacionada, reforça aquesta consideració.

És important remarcar que quan detecti alguna situació semblant, l'haurà de comunicar a l'Àrea de Compliment Normatiu, a través del seu superior immediat o bé directament, segons el cas.

En qualsevol cas, per raons d'eficiència es recomana fer-ho a través del superior immediat.

CAS 4: RELACIONS PROFESSIONALS, FAMILIARS I AMICS

Tenim un client a l'oficina que, a més, és client de banca privada de CaixaBank. Amb nosaltres manté algun dipòsit i els productes tradicionals, per exemple, assegurances, domiciliacions, pla de pensions, etc. És una persona molt simpàtica que ve de tant en tant a l'oficina i truca per telèfon per comentar coses.

Sabem que és Director Financer de TELEFINE, un operador global de telecomunicacions, filial d'un grup europeu de grans dimensions i que cotitza en diferents borses mundials, entre elles l'espanyola.

En alguna ocasió ens ha comentat projectes de la seva empresa i els viatges que fa: Alemanya, França, Londres, Japó, etc.

També tenim com a clients alguns membres de la seva família, que ell ens ha presentat, dient-nos sempre que els tractem bé perquè ens ha recomanat als seus familiars.

En l'última setmana, aquest client ha donat diferents ordres de compra sobre valors de TELEFINE, tant d'accions, com de *warrants* i de futurs. Les ordres s'han fet de manera directa per ell a l'oficina i també a través del departament de Banca Privada. Això ha suposat cancel·lar alguns dipòsits i fons.

També s'han produït compres dels mateixos valors per part d'alguns clients vinculats a ell, com ara les seves germanes i un grup d'amics.

Posteriorment s'anuncia amb gran profusió en mitjans de comunicació (fins i tot en els telenotícies), la gran fusió a tres bandes de TELEFINE amb altres dues operadores de telecomunicacions, una alemanya i una altra francesa, per formar el primer grup mundial.

El mercat dona una gran resposta a aquesta operació, amb una pujada del 42 % de les accions en els primers dies.

CONCLUSIÓ:

Podem concloure aquest cas afirmant que quan coneixem el perfil i les activitats professionals dels clients, així com les seves relacions personals i familiars, i aquests realitzen operacions significatives sobre valors emesos per entitats amb les quals tenen relacions laborals o professionals, podem distingir amb més rapidesa i diligència una operació sospitosa.

Si, a més, després d'aquestes operacions sospitoses es fan públiques informacions importants que afecten a l'empresa emissora, podem confirmar que efectivament l'operació era certament sospitosa.

És important remarcar que quan detecti alguna situació semblant, l'haurà de comunicar a l'Àrea de Compliment Normatiu, a través del seu superior immediat o bé directament, segons el cas.

En qualsevol cas, per raons d'eficiència es recomana fer-ho a través del superior immediat.

CAS 5: L'EXPERT EN BORSA

Un bon client de l'Oficina presumeix sempre que sap molt de la borsa i dels mercats financers. La veritat és que sí que sembla estar ben assabentat del funcionament i l'evolució del mercat de valors tot i que, realment, per la seva professió de dentista tampoc es podria dir que sigui un expert.

Té bons ingressos, però analitzem una mica el seu historial i veiem com la seva cartera de valors ha anat creixent en els últims anys i el valor de les seves accions s'ha multiplicat.

En aprofundir una mica en els seus comptes, ens adonem que sempre compra un valor (i recordem que és un valor que ens ha comentat uns dies abans) i el ven al poc temps d'haver-lo comprat.

Intrigats, veiem que en els últims mesos ha comprat companyies que han crescut enormement per situacions com ara:

- Primer: llançament d'OPA.
- Segon: dividendes extraordinaris molt significatius.
- Tercer: concessions de contractes de gran dimensió.
- Quart: fusions amb altres empreses sobre les quals hi ha hagut notícies financeres molt importants.

CONCLUSIÓ:

Com a conclusió cal destacar que, com a bons coneixedors del mercat i dels clients, ens adonem que un o més d'un han realitzat operacions sobtades i inusuals en el volum d'ordres i en els preus sobre valors just abans de fets rellevants o anuncis públics sobre el valor en qüestió.

És important remarcar que quan detecti alguna situació semblant, l'haurà de comunicar a l'Àrea de Compliment Normatiu, a través del seu superior immediat o bé directament, segons el cas.

En qualsevol cas, per raons d'eficiència es recomana fer-ho a través del superior immediat.

CAS 6: L'EMPLEAT DE L'ENTITAT INVOLUCRAT

Un grup de clients d'una mateixa família té posicions importants a CaixaBank. Fa uns dies, en analitzar les seves ordres de compra, es detecta que **un dels empleats de l'oficina també fa les mateixes operacions.**

En dies successius es constata que les operacions d'aquest empleat solen coincidir amb visites d'aquest grup familiar, que du a terme importants operacions de compra i venda de valors i altres instruments financers (futurs i *warrants* sobre accions).

Per tant, coincideixen no només les compres i les vendes, sinó també els valors sobre els quals operen.

CONCLUSIÓ:

Com a conclusió del cas, podem dir que l'empleat pot estar fent un ús indegut de la informació que proporcionen aquests clients importants i fa operacions amb el mateix signe que ells, aprofitant-se, per tant, d'aquesta circumstància.

RESUM

A continuació es presenta un breu resum dels aspectes més rellevants que hem vist al llarg d'aquesta formació sobre la detecció d'operacions sospitoses.

- **Primer:** L'Abús de Mercat pels agents afecta la integritat d'aquests agents i la possibilitat de competir amb altres mercats europeus per captar inversors i emissors.
- **Segon:** El bon coneixement dels clients, de les seves pràctiques inversores, del seu perfil de risc, de la seva operativa professional i les seves relacions personals i professionals, suposa el millor instrument per a la prevenció i detecció d'operacions sospitoses.

A més, el sentit comú, el coneixement i l'experiència en la pràctica quotidiana de les operacions de l'Oficina constitueixen el millor mecanisme per a l'avaluació i, si s'escau, la detecció de les operacions sospitoses.

- **Tercer:** Les operacions s'han d'analitzar per comprovar si hi ha motius raonables per sospitar de la utilització d'informació privilegiada, tenint en compte les circumstàncies pròpies de la transacció i evitant-ne la comunicació indiscriminada.

Quan detecti alguna situació sospitosa, s'haurà de posar en contacte immediatament amb la Unitat de Compliment de la Caixa.

- **Quart:** En cap cas, cap empleat ha d'informar els seus clients que alguna o algunes de les operacions que han dut a terme són susceptibles de ser comunicades a la Comissió Nacional del Mercat de Valors (CNMV) com a operació sospitosa d'abús de mercat.

Si es comunica de bona fe una operació sospitosa no s'estarà infringint cap contracte ni disposició legal referent a la confidencialitat de la informació.

L'entitat està protegida pel deure secret professional per part dels empleats de la CNMV i altres organismes que puguin participar en l'anàlisi i, si s'escau, procediment sancionador, derivat d'una operació sospitosa.

- **Cinquè:** Quan detecti alguna situació sospitosa, ho haurà de comunicar a l'Àrea de Compliment Normatiu, a través del seu superior immediat o bé directament, segons el cas. En qualsevol cas, per raons d'eficiència es recomana fer-ho a través del superior immediat.

